

Marta Romańczuk-Grącka, *KRYMINOLOGICZNE ASPEKTY SEKT DESTRUKCYJNYCH*, Wydawnictwo UWM, Olsztyn 2008, ss. 333.

W 1989 roku uchwalono liberalną ustawę o gwarancjach wolności sumienia i wyznania, co stworzyło możliwość łatwego zalegalizowania formacji religijnych i parareligijnych w formie związków wyznaniowych. Liczba związków wyznaniowych systematycznie rośnie i wynosi na dzień dzisiejszy około 150. Wzrost zalegalizowanych związków o charakterze religijnym oraz informacje o popełnionych przestępstwach, nadużyciach i nieprawidłowościach potwierdzonych niejednokrotnie przez prawomocne orzeczenia sądów i organów administracyjnych, skłaniają do refleksji nad rozmiarem szkodliwości społecznej ich działalności.

Dynamika i destrukcyjny charakter niektórych związków wyznaniowych skłoniły Martę Romańczuk-Grącką do podjęcia analizy badawczej tego zjawiska w monografii pt. „Kryminologiczne aspekty sekt destrukcyjnych”. Analiza ta została przeprowadzona w świetle nauk penalnych, w szczególności kryminologii. Głównym celem badań było rozpoznanie problemów dotyczących funkcjonowania sekt jako środowisk kryminogennych, a szczególnie przyczyn narastania zjawisk patologii społecznej oraz objawów przestępczości w tych środowiskach. Przedmiot recenzowanej monografii został poddany badaniom empirycznym, dogmatycznym, a także komparatystycznym. Ze względu na interdyscyplinarny charakter problematyki rozważania prowadzone były na różnych, lecz kompatybilnych poziomach. Nie zabrakło wśród nich rozważań antropologicznych, socjologicznych, psychologicznych, pedagogicznych, religioznawczych i innych.

Monografia została podzielona na sześć rozdziałów, wstęp i zakończenie. Układ treści został zaplanowany w taki sposób, aby umożliwić rozpoznanie problemu według schematu wnioskowania dedukcyjnego – od ogólnych twierdzeń do twierdzeń bardziej szczegółowych, co sprawia, że czytelnik nie ma najmniejszego problemu z pogłębianiem refleksji i poznawaniem zakresu omawianej problematyki.

Nie tylko ze względu na układ treści pracę należy uznać za wartościową, ale również ze względu na wskazanie przez autorkę propozycji

nowych rozwiązań prawnych, a także sposobów wykorzystania już istniejących instrumentów prawnych.

Autorka w ramach poszukiwania materiałów źródłowych przeprowadziła kwerendę w kilku krajowych ośrodkach akademickich i instytucjach. Jak się okazało, na temat działalności sekt destrukcyjnych ukazały się zaledwie dwie monografie i kilkanaście publikacji w czasopiśmie i pracach zbiorowych. W związku z tym autorka była zmuszona do wykorzystania niepublikowane materiałów różnych instytucji oraz niekonwencjonalnych materiałów z prywatnych zbiorów pracowników różnych instytucji administracji publicznej.

Rozważania podjęte w monografii są skierowane do szerokiego kręgu czytelników, zarówno prawników, lekarzy, pedagogów, duszpastry, jak i tych, którzy są zainteresowani problematyką sekt destrukcyjnych i profilaktyką negatywnych konsekwencji uwikłania w tego typu środowiska.

Książka Marty Romańczuk-Grąckiej poprzez ukazanie szkodliwości społecznej działalności sekt destrukcyjnych może przyczynić się do skutecznej walki z tym zjawiskiem oraz zmniejszenia podatności osób na oddziaływanie tych sekt, a co za tym idzie – zmniejszenia liczby pokrzywdzonych ofiar.

Jacek Janusz Mrozek